

Döntés

A szabadság

- Buridán számara
- A Semmi
- A szükségszerűség
- A lehetetlen
- Az alternatívák
- A választás
- A következmények//tanulás
- Játék-elmélet

Döntési helyzet

- Diszkrepancia a tényleges és a kívánatos helyzet között
- Döntési probléma
- Alternatívák (célok és eszközök)
- Kívánatosság és valószínűség
- A nem választott alternatívák leértékelés
- A választott alternatíva túlértékelése

Döntési helyzet típusok

- Folytonosság és megszakítás/kockázatvállalás
- Egyéni és kollektív szintű döntések
- Saját döntés és csoport döntés
- Egzisztenciális döntések (eutanázia, abortusz, gyermekvállalás, párkapcsolat, válás, öngyilkosság, gyilkosság családon belül, családon kívül, sorozatgyilkosok)
- Konstrukció (Jó és rossz közötti választás)
- Teremtő rombolás
- Rossz és rossz közötti választás

A kockázat

- Ami nincs de lehet
- Út az ismeretlenbe
- Szándékolt és nem szándékolt következmények
- Háború – nem szándékolt negatív következménye
- Az ész csele (Hegel)
- A visszafordíthatatlanság
- A tét

Szelektivitás

- A kívánatosság túlértékelése
- A szenvedés igazolása
- Szelektív észlelés (az ellentétes információk kiiktatása, és megkérdőjelezése)
- Szelektív emlékezés
- Disszonancia kerülése (bűntudat és lelkiismeretfurdalás kerülése)

Szelektív adatgyűjtés

- Prekonceptió hatalma
- Szubjektív mintavétel
- A kiugró esetek dominanciája (szemben az alapgyakorisággal)
- Az adatok szubjektív kódolása
- A lényeges (diagnosztikus) információ felhígítása a lényegtelennel
- Konjunkciós hiba (két információ együttes felbukkanásának tulajdonított nagyobb valószínűség)

Illuzorikus korreláció

- Kisebbségi csoportok által elkövetett bűncselekmények gyakoriságának eltúlzása
- Ritkaság + negativitás (figyelem többlet)
- Előzetes sztereotíp várakozások

Heurisztikák

- Gyors, bár pontatlan becslési eljárások
- Reprezentativitási heurisztika (inkább a hasonlóság, mintsem a logikusan kiszámítható valószínűség)
- Hozzáférhetőségi heurisztika (drámai halál okok túlbecslése, kevésbé drámai halál okok alulbecslése)
- Szimulációs heurisztika (elképzelés és valóság ütközése, a bronzérmesek boldogabbak mint az ezüstérmesek)
“mi lett volna?”
- Lehorgonyzás és kiigazítás heurisztikája (önkényesen kiválasztott horgonypontok)

- Mindegyik heurisztika visszavezethető a hozzáférési heurisztikára, ami az információ felidézhetőségével kapcsolatos
- A gyorsaság fontosabb mint a pontosság
- Gyakoriságra vonatkozó becslésekben jobbak vagyunk mint a valószínűségek becslésében
- Egzisztenciális vagy aktuális döntés

A döntések minősége

- A nem döntés mint döntés (halogatás)
- Információ-döntéstámogatás
- Utólagos ellenőrzés (feed back)
- Kultúra és döntés (nyugat-analitikus, kelet-holisztikus)
- A rossz és a még rosszabb

Csoport és döntés

- A felelősség diffúziója
- A kritika elnémulása
- Polarizáció (merészség vs. óvatosság)
- Prekonceptiók (elégtelen keresés)
- Előítéletek, sztereotípiák, attűdök
- Időkényszer

Horthy döntései

- 1944 március 15
Elmenjen vagy ne menjen?
- 1944 március 18 de
Lelépjen vagy maradjon?
1944 márc 18 du
Belegyezzen vagy ne Hitler ajánlatába?
1944 márc 19
Lemondjon-e vagy sem?
1944 márc 19-22
Kinevezzen-e új kormányt vagy sem?
Tiltakozzon-e a zsidóüldözés és deportáció ellen vagy sem?
- Leállítsa-e a deportálást vagy sem? (1944 július 6)
- Fegyverszünetet kérjen-e vagy sem?
- Az angolszászoktól vagy az oroszoktól kérjen?
- Aláírja-e vagy sem?
- Átadja-e a hatalmat Szálasinak vagy sem? (okt.15)